

ved særlig Lov, og jeg vil meget henstille til den højtærede Trafikminister, at der gøres Skridt til, at dette, jeg kan godt sige, meningsløse Forhold med denne Pramsti maa blive ordnet saaledes, at Staten spares for en unødvendig Udgift og Lodsejernes berettigede Krav imødekommes. Det er ganske udelukket, at Pramfarten paa Gudenaaen efter det gamle System nogen Sinde mere vil finde Sted, thi skulde der atter kunne blive Tale om Trafik paa Aaen, vil det i alt Fald blive en anden Kraft end Muskelkraften, der bliver anvendt; det vil da nærmest blive Motorkraft. Det kan derfor ikke tænkes, at denne Trækkevej nogen Sinde mere vil blive anvendt, og jeg vil haabe, at det maa lykkes allerede i Aar at faa den nedlagt.

Til Slutning kun disse faa Ord: Den Overenskomst, der nu er sluttet mellem Partierne her paa Rigsdagen, haaber jeg maa holde og blive respekteret, saa længe vi lever under disse usikre og vanskelige Forhold, saaledes at Arbejdsfred og Saglighed maa præge Rigsdagens Forhandlinger under den Ålvor, som denne Situation saa stærkt opfordrer til.

Nørskov: Paa Finanslovsforslaget findes en anslaaet Bevilling paa 60,000 Kr. til Forrentning af Laan ved Anlæg af Mergelbaner m. m. Det maa altsaa efter Forslagets Ordlyd være Meningen, at dette Beløb ogsaa kan anvendes til andet end Rentetilskud til Mergelbaners Anlæg; ellers var dette „m. m.“ ikke tilføjet. Jeg maa da forstaa det saaledes, at dette Beløb bevilges paa de aarlige Finanslove som en Hjælp til særlig mergelfattige Egne, hvor det er vanskeligt at skaffe Mergel til Veje og faa den transporteret ud paa Marken. Den østlige Del af min Valgkreds er meget mergelfattig; ja, i milevid Omkreds findes dette for Jordens Kultur saa nødvendige Stof ikke, og det er da en Selvfølge, at Agerbruget i disse Egne har lidt overordentligt derunder. Nu opdagedes det for faa Aar siden, at der paa Bunden af den store Klejtrup Sø fandtes Mergel i rigelige Mængder, og energiske Folk tog da straks fat og fik dannet et Andelsselskab af de omkringliggende Sognes Beboere med det Formaal at skaffe Medlemmerne Mergel fra Klejtrup Sø. Det var ofte et meget besværligt Arbejde og voldte store Vanskeligheder; men med sejt Udholdenhed er det alligevel lykkedes at bringe betydelige Mængder op fra Søens Bund og faa det fordelt rundt om i Omegnen, hvor det selvfølgelig

har bragt stærkt Liv i Vegetationen. I Fjor indsendte Klejtrup Mergelselskab gennem Hedeselskabet og med dettes anbefaling Ansøgning til Landbrugsministeriet om Tilskud til Forrentning af et Laan paa 40,000 Kr., som Selskabet havde set sig nødsaget til at optage; men desværre blev Ansøgningen ikke bevilget, idet Landbrugsministeriet meddelte Hedeselskabet, at man efter Beskaffenheden af Andelsselskabets Virksomhed og Formaal ikke saa sig i Stand til at yde noget Rentetilskud. Dette Afslag var en stor Skuffelse for Mergelselskabet, der, som jeg før nævnte, havde haft overordentlig store Vanskeligheder at kæmpe imod, men som dog med Udholdenhed havde fortsat Arbejdet og derved fremmet disse mergelfattige Jorders Ydeevne ganske betydeligt. Mergelens Optagelse fra Søbunden koster ca. 14 Kr. pr. Kubikfavn, og man maa mindst regne med ca. 12 Kr. i Transportomkostninger, da den fordeles indenfor en meget vid Omkreds. Det bliver ca. 26 Kr. pr. Kubikfavn, Mergelen kommer til at staa Landmændene i, et ret stort Beløb, naar man ser hen til, hvad det koster, naar det transporteres ud pr. Bane; der regner man nemlig kun med 15—20 Kr. pr. Kubikfavn. Efter min Opfattelse har Landbrugsministeriet skønnet fejl ved ikke at yde det ønskede Rentetilskud til Klejtrup Mergelselskab, som har gjort et saa udmærket Arbejde, og paa min Opfordring indsendte Selskabet da igen i April Maaned en Ansøgning til Landbrugsministeriet om dette Tilskud. Jeg vil nu meget indtrængende bede den højtærede Landbrugsminister om at yde dette Rentetilskud til Klejtrup Mergelselskab. Her er et Forhold af ganske særlig Natur og Beskaffenhed, hvor Statens Støtte i høj Grad tiltrænges, og det kan jo, som jeg begyndte med at sige, ikke være Meningen, at disse Penge alene stilles til Raadighed for Mergelbaner; thi saa havde Loven jo ikke haft den lille Tilføjelse „m. m.“ Derfor maa jeg haabe, at Klejtrup Mergelselskab, som er et rent Andelsselskab, denne Gang maa faa det ønskede Rentetilskud til sin gavnlige Virksomhed paa denne særlig mergelfattige Egn. Det er for øvrigt ikke alene i Klejtrup Sø, der findes Mergel; men det er meget almindeligt, at der paa Bunden af de midtjyske Søer findes Mergel i store Mængder. Imidlertid er den selvfølgelig vanskelig at faa op fra Søens Bund, særlig da, hvor Vandet er meget dybt, saa det er ikke altid, Landmændene paa disse magre midtjyske